

Titel: Kapitel XV.

Citation: "Kapitel XV.", i *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r05-shoot-chptrd1e5388/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

træffer bestemte i eller udenfor et Retssmøde Bestemmelse, om Vidneforhøret kan tilfældes. Nægtes dette, kan Parten inden en Uge iværksætte Nære herover til højere Ret.

§ 172.

I Overensstemmelse med foregaaende Paragraf og de i nærværende Kapitel i øvrigt indeholdte Regler skal ogsaa Førelsen af Beviser til Brug ved Retssager, som ere anlagte eller skulle anlægges i Udlandet. Naar Begæringen herom er fremkommet fra udenlandske Myndigheder, behøver Varsel til Parterne ikke at gives, medmindre dette udtrykkelig er forlangt, og de i Henhold til § 135 bestfattede Sagførere træde i Parternes Sted. Er der i Annobningen forlangt iagttaget en særligt Form eller Fremgangsmaade, skal dette saavidt muligt ske, medmindre saadant maas ansees at være utilstedeligt efter dansk Ret.

Ved Optagelse af Arvelegitimations-tingsvidner og besl. blive ligeledes de i nærværende Kapitel givne Regler at følge, forsaavidt disse i Følge Forholdets Beskaffenhed lade sig anvende.

Naar Vidner skulle føres om Rigtigheden af et Testament, blive de i Fdg. 21. Maj 1845 § 24 indeholdte Regler om, hvem der skal stævnes, at følge.

Kapitel XV.

Syn og Skøn.

§ 173.

Fremfattedes Begæring om Optagelse af Syn eller Skøn, anmelder Retten, hvor den tager Begæringen til Følge, en eller flere Syns- eller Skønsmand. Retten bestemmer Antallet, forsaavidt ingen særlig Forskrift herom er givet. Personer, som ho udenfor vedkommende Rets Embedsraade, kunne kun anmeldes af denne, naar det er oplyst, at de ere villige til at efterkomme Udmeldelsen, eller naar det findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt, enten fordi der indenfor Retsskredsken ikke findes sagkyndige Personer, som kunne benyttes, eller fordi den

Ting, der er Genstand for Forretningen, er udenfor Retsskreds.

§ 174.

Kun uberygtede Personer kunne udmeldes til Syns- eller Skønsmand, hvorhos Personer, der ville være udelukkede fra at handle som Dommere i Sagen ifølge § 32 Nr. 1 og 2, under ingen Omstændigheder maa tilfalbes som Syns- eller Skønsmand, og de øvrige i § 32 nævnte Personer kun forsaavidt det ikke er muligt at finde andre lige saa gode.

§ 175.

Enhver, der er pligtig at vidne, er ogsaa pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skønsmand.

Statens Embedsmænd og Bestillingsmænd fritages for Udmeldelse, naar de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyse, at de ikke have den fornødne Tid, eller at Forretningens Foretagelse isvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter. Personer, for hvem Syns- eller Skønsforretningens Udførelse vilde medføre stort Besvær eller Ulempe, bør, forsaavidt Omstændighederne tillade det, fortaanes for Udmeldelse.

§ 176.

Forsaavidt Personer ere beklædte med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af visse Syn eller Skøn, bør andre kun udmeldes hertil, naar Henvendelse til hine vilde medføre en Forhaling, hvorved Djædet kunde forspildes, eller naar andre særegne Grunde gøre det tilraadeligt.

Til Forretninger, ved hvilke der udtræves særegen Indsigt eller Færdighed, bør i Reglen kun udmeldes Mænd, der ifølge offentlig Stilling eller Livserhverv eller dog ifølge offentlig aflagte Prøver maa anses for buelige hertil.

§ 177.

Enhver af Parterne kan gøre Henstilling til Retten om Valget af Syns- eller Skønsmændene, men Retten er ikke bunden herved.

Retten bør, forinden Udmeldelsesbetreftet offentliggøres, meddele den eller de mødte Parter,

hvilke Personer der agtes udmeldte, og give dem Afgang til at fremkomme med deres Indsigelser imod disse Indsigelser, der ikke gøres gældende straks ved Udmeldelsen, kunne istaan tages i Betragtning, naar Parten oplyser, at han uden Prøve fra sin Side har været ude af Stand til at fremfætte dem tidligere. Den Part, der agter at fremfætte saadanne Indsigelser, har inden 8 Dage efter Udmeldelsen at indkalde Modparten til et Møde for den Ret, der har foretaget Udmeldelsen, og i dette at fremfætte sine Indsigelser. Rettens Kendselse kan, naar den tager Indsigelserne tilfølge, ikke paalægges; nægter den at tage Indsigelserne tilfølge, kan der finde Rætt Sted over dens Afgørelse.

§ 178.

I Udmeldelsesbrevet maa det angives tydeligt, hvad der er Forretningens Genstand og Djemod. Tillige nævnes den Tid, da Afhjemlingen skal foregaa. — medmindre Højsættelsen af Tiden herfor efter Omstændighederne findes at maatte bero til senere Berømmelse — og det paalægges de Udmeldte til den Tid at møde for at afgive og beedige deres Erklæring.

Naar Syns- eller Stensmændene ho eller opholde sig langt fra det Sted, hvor Hovedsagen behandles, kan Retten, hvis Syns- eller Stensmændenes Fremstillelse under Domsforhandlingen skønnes at kunne undværes, i Udmeldelsesbrevet bestemme, at de skulle møde og afhjemle deres Forretning samt besvare fremfattede Spørgsmaal for en af Retten bestemt Underret.

Skulle Mændene saaledes møde for en Underret ifølge en anden Ret's Beslutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten, der forsyner den med en Paategning om, naar Afhjemlingen skal finde Sted.

§ 179.

Parten har uden Ophold at gøre de fornødne Skridt til, at Udmeldelsesbrevet kan blive forlyndt for de Udmeldte i Overensstemmelse med de for Vidner givne Regler. Skulle Mændene møde for en Under-

ret i Følge en anden Rets Beslutning, skal tillige den i foregaaende Paragraf ommeldte Berømmelse af Afhjemlingen forkyndes for Mændene og Modparten.

Tillige have Parterne at give de Udmeldte Lejlighed til at seje eller gøre sig bekendt med Forrettningens Genstand, forsaavidt denne er i deres Bærg eller under deres Raadighed. Naar en Part vægrer sig ved at efterkomme Synsmændenes og Modpartens Opfordring i saa Henseende, bliver han at behandle efter Grundføtningen i denne Lovs § 90, fjerde Stykke.

Er Forrettningens Genstand i Tredjemands Bærg, og nægter han de Udmeldte Afgang til at iagttage den, kan vedkommende Part derom henvende sig til den Ret, hvor Afhjemlingen skal ske. Støtter Retten, at Tredjemands Vægring ifølge Grundføtningerne i § 191 er ubesjætt, paalægges det ham at tilføde Synsmændene Afgang inden en vis Frist. De i § 192 givne Regler blive ibrigt i saadant Tilfælde at anvende.

Syns- og Skønsmændene skulle give Parterne Underretning om, naar og hvor Forrettningen foregaar, ligesom de ogsaa, naar Forrettningen afgives skriftlig (§ 180), have at meddele Parterne Genpart af den eller dog at give dem Afgang til at gøre sig bekendt med den senest 3 Dage forinden Afhjemlingen. Klage over Syns- og Skønsmænds Fremgangsmaade ved deres Forrettning fremsættes for den Ret, for hvilken Afhjemlingen skal ske. Denne kan paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre Forrettningen.

§ 180.

Syns- og Skønsmænd afgive, efter Rettens nærmere Bestemmelse, deres Forklaring ved en skriftlig, til Retten fæilet, af Mændene understrevet Erklæring, eller mundtlig ved Afhøring inden Retten. Hver Mændene afgivet skriftlig Erklæring, kan yderligere Forklaring aføstes dem inden Retten; findes Erklæringen mangelfuld, kan derhos Retten paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre den i en yderligere skriftlig Erklæring.

Er Erklæring afgiven af et dertil bestiftet Kollegium, der Møde i Retten, hvor saadant skal finde Sted, som Regel ikke fordres af flere end et af dets Medlemmer eller, hvor der er Meningsforstel, af et Medlem for hver af de Meninger, hvortil Kollegiet har delt sig; dette udpeger selv de Medlemmer, som skulle give Møde. Hvor Erklæring afgives af to eller flere Syns- eller Skønsmand, bør, hvis Mandene ikke ere enige, hver enkelt's Mening fremgaa af Erklæringen.

Afhørelse af Syns- og Skønsmand sker efter Reglerne om Afhørelse af Vidner; dog kunne Mandene som Regel overvære hverandres saavel som Vidners Afhørelse, og det kan af Retten tilfædes dem at raadsføre sig med hverandre, forinden de svare.

§ 181.

Syns- og Skønsmand have at bekræfte deres Syn eller Skøn med Ed eller, under de i § 164 angivne Betingelser, med en paa Ede og Samvittighed afgiven Forsikring, medmindre begge Parter give Afstald derpaa. Er Syn eller Skøn afgivet i Henhold til en almindelig Bestikelse hertil, bortfalder Bekræftelsen. Denne gaar ud paa, at Mandene have udført deres Hverv og afgivet deres Erklæring eller Forsikring efter Samvittighed og bedste Overbevisning.

§ 182.

Naar en Syns- eller Skønsmand uden gyldigt Forskald udebliver fra Retsmødet eller uden lovlig Grund vægrer sig ved at udføre Hvervet eller unklarer at foretage Noget, som paahviler ham i Antebning af dette, eller vægrer sig ved at svare paa de Spørgsmaal, som stilles til ham i Retten, eller ved at bekræfte sin Erklæring eller Forsikring med Ed eller Forsikring, hvor saadant er foreskrevet, finde Reglerne i §§ 153 og 166 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Dog kan Retten, naar dette er muligt og efter Omstændighederne kan bidrage til Sagens Fremme, efter paagældende Part's Begæring udnævne andre Syns- eller Skønsmand enten frakts, eller naar de anordnede

Tvangsmidler forgæves ere anvendte. Parten kan, naar han fremsætter en saadan Begæring, ikke begære yderligere Tvangs Anvendelse mod den eller de gensidige Syns- eller Stønsmænd.

§ 183.

Hvad Syns- eller Stønsmand forfalder, eller har det været dem umuligt at gøre Forretningen færdig, komme de i § 153, sidste St. givne Regler til Anvendelse med de Vempelser, som følge af Forholdets Natur.

§ 184.

Med Hensyn til Indsigelser fra Syns- eller Stønsmændenes Side saavel som Klære over de Klæbelses, hvorved Noget paalægges dem, forholdes efter de om Vidner givne Regler.

§ 185.

De om Vidner givne Regler skulle med de Vempelser, der følge af Forholdets Natur, anvendes paa Syns- og Stønsmænd, forsaavidt ovenstaaende Forrifter ikke ere til Hindrer derfor. Skal Syn eller Støn foretages, forinden Sagen er tingjæstet (jfr. § 171), har Parten at indgive Begæring til Underretten paa det Sted, hvor Genstanden for Syns- eller Stønsforretningen befinder sig.

§ 186.

At Syn eller Støn har fundet Sted, udelukker ikke fornyet Syn eller Støn over samme Genstand ved de samme eller andre Mænd.

§ 187.

Udmeldte Syns- og Stønsmænd erholde, forsaavidt Udførelsen af det dem paalagte Hverv eller deres Møder for Retten i Anledning deraf gøre det nødvendigt for dem at rejse mere end $\frac{1}{2}$ Mil fra deres Hjem, dels Godtgørelse for Udgifterne derved, beregnet efter 2den Klasses Takst for Rejse paa Jærnbane, efter 1ste Klasses Takst for Rejse paa Dampskib og isøvrigt med 2 Kroner for hver løbende Mil, dels i Tarepenge 2 Kroner, naar Frabærelsen fra

Hjemmet ikke varer 4 Timer, og ellers 6 Kroner med Tillæg af 3 Kroner for hver 6 Timer, de udover 12 Timer ere fraværende fra Hjemmet.

Disse Ydelser eller, hvis de ikke kunne anslaaes bestemt, passende Forstød paa dem skulle tilbydes forud.

Der tilkommer dem derhos Godtgørelse for andre Udlæg og sporetmæssig Betaling for deres Forretning. Har denne udtrævet jærlig Noje eller Tidsanvendelse, kan Retten forhøje Betalingen efter sit Skøn.

Udenfor de nævnte Betalinger maa Syns- eller Skønsmand under den i Straffelovens § 117 bestemte Straf Intet modtage af Parterne for deres Forretning.

§ 188.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Soforklaringer. Under de i § 164 angivne Betingelser træder den der omhandlede Forfiktning i Geds Sted. Naar en Soforklaring skal afgives i en Vn, i hvilken en Landsret har Sæde, kan Forklaringen efter Refikirentens Valg afgives for Landsret eller Underret.

Kapitel XVI.

Dokumenter.

§ 189.

Dokumenter, som ere i Partens Besiddelse, eller som han uden Rettens Medvirkning kan forskaffe sig, maa fremlægges overensstemmende med de i 3dje Afsnit indholdte Regler, jfr. navnlig §§ 211, 215, 258 og 280.

§ 190.

Hil en Part beraae sig paa Dokumenter, der ere i Modpartens Værg eller under hans Raadighed, kan han opfordre denne til at fremlægge dem. Er dette ikke, kan Parten, efter at have angivet de Kendsgærninger, der ved Dokumentet skulle bevises, begære, at det ved Rettens Kendelse skal pålægges Modparten at fremlægge